

**ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ ТА
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

Бугайчук К.Л.

завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності
Харківського національного університету внутрішніх справ
м. Харків, Україна

Стратегія розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року серед наявних проблем та викликів, що стоять перед відомством зазначають наступні: 1) відсутність ефективного адміністрування та управління інформаційними системами та ресурсами в органах системи МВС, необхідність прийняття ефективних управлінських рішень; 2) відсутність системного розв'язання проблеми авторизованого доступу користувачів та можливості перевірки актуальності і достовірності даних інформаційних ресурсів органів системи МВС [1].

Отже слід констатувати, що на теперішній час досі існує потреба в удосконаленні нормативно-правового забезпечення інформатизації діяльності системи МВС та Національної поліції, формуванні ефективної системи інформаційного забезпечення процесів внутрішнього адміністрування, удосконаленні внутрішніх комунікацій між окремими суб'єктами надання поліцейських послуг.

Слід відмітити, що українські правоохоронні органи за останні два роки зробили певні кроки для подолання зазначених проблем, зокрема шляхом унормування інформаційно-правових відносин, що виникають в правоохоронній системі. Зокрема, були затверджені Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ та переліку її пріоритетних інформаційних ресурсів, Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України», а рішенням колегії МВС від 05.11.2018 року № 18 КМ була затверджена Концепція програми

інформатизації системи Міністерства внутрішніх справ України на 2018-2020 роки [2-4].

Маємо підкреслити, що на нашу думку, впровадження реформ в сфері інформаційного забезпечення діяльності системи МВС та Національної поліції, насамперед, має розпочатися із чіткого визначення структурних елементів інформаційних систем цих державних органів, на підставі якого можливі усі подальші кроки, пов'язані із режимом доступу до певних відомостей, інформаційним обміном між банками та базами даних системи, повноваженнями відповідних суб'єктів в частині захисту інформації та розпорядження інформаційними ресурсами.

Враховуючи вищевикладене маємо наголосити, що на теперішній час існують численні протиріччя в частині встановлення переліку та загальної структури інформаційних ресурсів системи МВС та Національної поліції України, що впливає із аналізу змісту статті 26 Закону України «Про Національну поліцію» та норм вищезазначених нормативних актів з питань правового режиму певних інформаційних систем.

Так функціональними підсистемами єдиної інформаційної системи МВС визначені: національна система біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства; інформаційний портал Національної поліції України; Єдиний державний реєстр транспортних засобів; реєстр адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху; система фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі; система екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112; інтегрована міжвідомча інформаційно-телекомунікаційна система щодо контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають державний кордон; інформаційно-телекомунікаційна система прикордонного контролю «Гарт-1» [2].

Ресурсами інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» є інформація, що утворена в процесі діяльності поліції та використовується для формування:

- тимчасових наборів даних, що створюються в процесі діяльності поліції та використовуються для наповнення та підтримки в актуальному стані баз (банків) даних, які входять до Єдиної інформаційної системи МВС та визначені статтею 26 Закону України «Про Національну поліцію»;
- баз даних у сфері управлінських відносин, необхідних для виконання покладених на поліцію повноважень;
- баз даних, необхідних для забезпечення щоденної діяльності поліції, у сфері трудових відносин, фінансового забезпечення, документообігу [3].

Стаття 26 Закону України «Про Національну поліцію» зазначає, що до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України входять бази (банки) даних стосовно: осіб, щодо яких поліцейські здійснюють профілактичну роботу; виявлених кримінальних та адміністративних правопорушень, осіб, які їх учинили, руху кримінальних проваджень; обвинувачених, обвинувальний акт щодо яких направлено до суду; розшуку підозрюваних, обвинувачених (підсудних) осіб, які ухиляються від відбування покарання або вироку суду; осіб, які скоїли адміністративні правопорушення, провадження у справах за якими здійснюється поліцією тощо [5].

Отже зробимо висновок, що положення статті 26 Закону України «Про Національну поліцію» не кореспондують нормам, які визначені Положенням про інформаційний портал Національної поліції України. Зазначені в статті 26 закону бази даних, є насамперед складовою цього порталу, який, в свою чергу, входить до Єдиної інформаційної системи МВС.

В статті 26 закону України «Про Національну поліцію» не йде мова про формування інформаційних ресурсів у сфері управлінських відносин, необхідних для виконання покладених на поліцію повноважень та ресурсів необхідних для забезпечення щоденної діяльності поліції, у сфері трудових відносин, фінансового забезпечення, документообігу, незважаючи на те, що вони є важливою складовою її інформаційно-аналітичного забезпечення.

Так, згадку про зазначені складові можна зустріти у статті 25 Закону України «Про Національну поліцію», натомість її норма говорить, що поліція

«...*може створювати* (курсив – авт.) власні бази даних, необхідні для забезпечення щоденної діяльності органів поліції у сфері трудових, фінансових, управлінських відносин, відносин документообігу...», в той час як Положення про інформаційний портал Національної поліції України наголошує на тому, що такі системи є його обов'язковою складовою.

Згідно ж із Концепцією інформатизації системи МВС України на 2018-2020 роки єдиний інтегрований інформаційний простір системи МВС та ЦОВВ включає в себе: інтегровану систему біометричної інформації про особу, її ідентифікації та верифікації; реєстр відомостей про статус особи у кримінальному провадженні та судимості; автоматизовану систему планування та управління об'єднаними силами по забезпеченню громадської безпеки та ліквідації надзвичайних ситуацій; єдиний реєстр зброї; єдиний державний реєстр МВС щодо зареєстрованих транспортних засобів та їх власників; систему фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі; систему екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112; систему «Безпечна країна» та ін. [4].

Як можна побачити з наведених переліків, кількість відповідних баз даних та їх назви різняться у всіх аналізованих документах. Наприклад, в Положенні про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ до неї входять інформаційний портал Національної поліції України та Реєстр адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху, яких немає у пропонованій Концепції. В той же час Концепція у якості складових містить відомості про систему «Безпечна країна» яка відсутня в Законі України «Про Національну поліцію» або в Положенні про Єдину інформаційну систему МВС.

У Концепції також згадується про Єдиний реєстр зброї, але тільки стосовно офіційно зареєстрованої, в той же час у Законі України «Про Національну поліцію» мова йде як про банк даних зброї, що перебуває у володінні та користуванні фізичних і юридичних осіб, яким надано дозвіл на придбання,

зберігання, носіння, перевезення зброї, а також реєстр (базу даних) вилученої, втраченої, знайденої та зданої зброї.

У зв'язку із вищевикладеним існує потреба узгодження переліку баз даних (реєстрів) та відомостей, які їх складають стосовно усієї системи Міністерства внутрішніх справ та підпорядкованих центральних органів виконавчої влади.

Зазначене узгодження можливо зробити шляхом ухвалення окремого нормативного акту стосовно Переліків баз даних та реєстрів, що входять до єдиного Інформаційного простору МВС України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Міністром внутрішніх справ.

Література:

1. Про схвалення Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 № 1023-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-2017-%D1%80> (дата звернення 30.03.2019)

2. Про затвердження Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ та переліку її пріоритетних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 № 1024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-%D0%BF> (дата звернення 30.03.2019)

3. Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України»: Наказ МВС України від 03.08.2017 № 676. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17> (дата звернення 30.03.2019)

4. Про затвердження Концепції програми інформатизації системи Міністерства внутрішніх справ України на 2018-2020 роки: Рішення колегії МВС від 05.11.2018 № 18 КМ

5. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#n613> (дата звернення 29.03.2019)